

Verbinding maken op
de basisvaardigheden

Regioplan Laaggeletterdheid Zeeland

2021-2024

Subregio Zeeuws-Vlaanderen, Subregio
Walcheren, Subregio
Oosterschelderegio, Aan de slag in
Zeeland

aandeslaginzeeland

volwasseneneducatie

1. Voorwoord	2
2. Aanleiding	3
2.1 Definitie Laaggeletterdheid	3
2.2. Wet Educatie Beroepsonderwijs	4
2.3. Landelijk bestuursakkoord en regionale uitgangspunten	4
2.4. Regionale samenwerking	5
3. Visie, ambitie, doelgroep en doelstellingen	6
3.1. Visie.....	6
3.2. Ambitie en doelgroep.....	6
3.3. Doelstellingen	7
4. Regionale aanpak	8
4.1. Onderzoek en verbinding kansen gemeentelijke beleidsterreinen en externe partners	9
4.2. Betrekken van werkgevers	10
4.3. Onderzoek aanpak per subregio voor ontwikkeling methodiek kwaliteit & monitoring	10
4.4. Regionale communicatiecampagne.....	11
4.5. Regie op beleid	12
5. Kwaliteitsbewaking en monitoring	13
5.1. Landelijke richtlijnen kwaliteit en monitoring.....	13
6. Samenvatting: wat gaan we doen?	14
Bijlagen	16
A. Begroting 2021-2022.....	16
A.1 Inkomsten 2020 – 2024	16
A.2 Uitgaven t/m 31 december 2020.....	16
A.3 Inzet beschikbaar budget.....	17
B. Samenstelling projectgroep en klankbordgroep	19
C. Aansluiting vanuit Stichting Lezen en Schrijven.....	20
D. Aansluiting met de Zeeuwse Bibiliotheken	21

1. VOORWOORD

Dit regionale programma Laaggeletterdheid voor de jaren 2021-2024 geeft antwoord op de vraag wat de Zeeuwse gemeenten extra gaan doen voor de NT1-doelgroep bovenop de reguliere activiteiten vanuit WEB om de basisvaardigheden (de mate van geletterdheid) verder te ontwikkelen.

Dit regioplan geeft richting aan de punten welke in de komende jaren verdere verdieping vragen. We maken hierop gaandeweg nog een inhoudelijke vertaalslag van de komende (nog concreet uit te werken) landelijke ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitscontrole van de trajecten en monitoring van de effecten. Bovendien zullen de uitkomsten van de nog te verrichten onderzoeken leiden tot een verdere inhoud voor de uitvoering.

Onze maatschappij is sterk in transitie, op vele vlakken. Veranderingen gaan snel en vooruitzichten zijn onzeker en complex. Deze ontwikkelingen vragen veel van burgers. Van hen wordt verwacht dat ze zelfredzaam zijn en volwaardig participeren in de samenleving, nu én in de toekomst. Om de ontwikkelingen te kunnen volgen moeten burgers over meer kennis, vaardigheden en flexibiliteit beschikken dan voorheen. Dit heeft het coronatijdperk alleen nog maar meer duidelijk gemaakt. De maatregelen die werden opgelegd door de overheid waren zeker niet voor iedereen duidelijk. Het lezen van de maatregelen was voor velen al een uitdaging, het begrijpen en de impact ervan nog meer.

In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven en/of rekenen (Algemene Rekenkamer, 2016). Hiervan zijn er 1,8 miljoen mensen tussen de 16 en 65 jaar. Dit is ongeveer 1 op de 9 Nederlanders (11,9% van de beroepsbevolking). In Zeeland is dat zelfs (naar inschatting) 13% van de beroepsbevolking (ruim **36.790 Zeeuwen**). Bovendien beschikt ongeveer 1 op de 5 Nederlanders tussen de 16 en 75 jaar over een laag niveau van digitale vaardigheden.

Mensen die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, noemen we **laaggeletterd**. Ze beschikken over **onvoldoende basisvaardigheden** om (volwaardig) te kunnen deelnemen aan deze huidige samenleving. Dit kan grote impact hebben op het persoonlijke leven: minder snel een baan, minder gezond leven en minder grip op geldzaken. Doordat mensen moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen, hebben zij vaak ook moeite met het gebruik van een computer of smartphone. Dat maakt meedoen in deze tijd nóg lastiger.

De Zeeuwse gemeenten werken in Zeeland op dit thema al samen met diverse partners in de regio, zoals Scalda, Stichting Lezen en Schrijven, de Taalhuizen, de Zeeuwse Bibliotheken en het Leerwerkloket. Ook is er een samenwerking met taalambassadeurs/vrijwilligers. Samen wordt er gezorgd voor de juiste ondersteuning voor de inwoners in Zeeland om de basisvaardigheden te verbeteren. Een landelijk bestuurlijk akkoord was de oorspronkelijke aanleiding voor het vormen van een regioplan laaggeletterdheid. De landelijke verplichting hiervoor is komen te vervallen. De opgave blijft echter nog steeds erg belangrijk voor Zeeland. Om deze reden zijn de ambities op dit vlak uitgewerkt in de vorm van dit regioplan Laaggeletterdheid 2021-2024. Door een verdergaande Zeeuwse samenwerking kunnen de basisvaardigheden van onze burgers nog verder versterkt worden.

2. AANLEIDING

In dit hoofdstuk zullen we nader ingaan op welke definitie we hanteren voor laaggeletterdheid, welk landelijk kader we volgen voor dit thema, en hoe we dit thema oppakken binnen de bestaande regionale samenwerking.

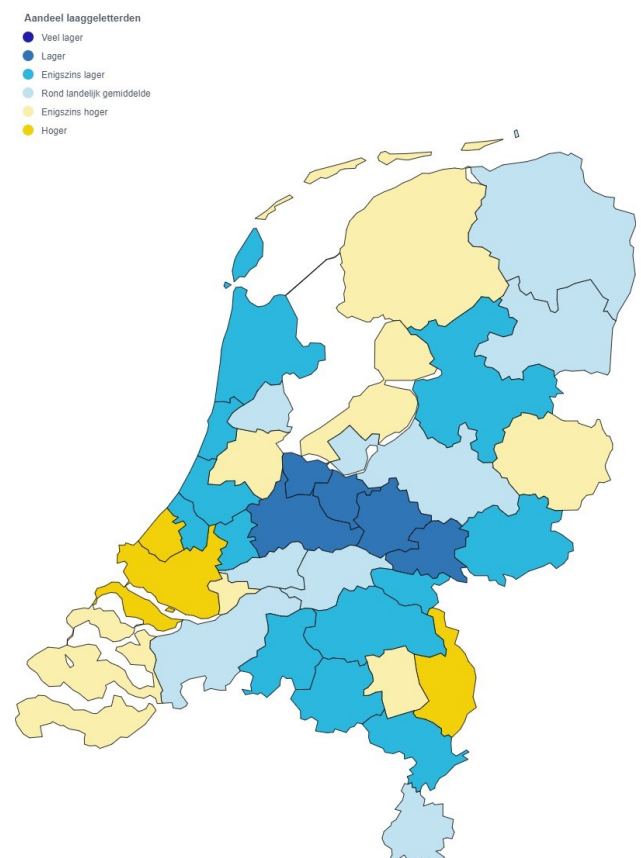
2.1 DEFINITIE LAAGGELETTERDHEID

Laaggeletterdheid is een overkoepelende term voor mensen die **moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen**. Aanvullend hierop heeft men ook **moeite met de digitale vaardigheden**. Een laaggeletterde is iemand met een taalniveau onder 2F (het niveau dat minimaal behaald moet worden voor een mbo-studie). Dit houdt in dat een laaggeletterde wel een beetje kan lezen en schrijven, maar hier in het dagelijks leven (grote) moeite mee heeft. Laaggeletterden zijn geen analfabeten, want die kunnen helemaal niet lezen en schrijven, zelfs niet een beetje.

De groep laaggeletterden is een zeer diverse groep, van ouderen met slechte schoolervaringen die nauwelijks kunnen lezen en schrijven en de digitale wereld vermijden, tot jonge ouders die eerder van school zijn gegaan en hun smartphone veelvuldig gebruiken.

Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat de mate van geletterdheid op een voorspelbare manier samenhangt met demografische en sociaaleconomische kenmerken. Denk bijvoorbeeld aan opleidingsniveau, leeftijd, arbeidsmarktstatus, geslacht, opleidingsrichting, beroepsprestige en land van herkomst. Zo komt laaggeletterdheid voornamelijk voor in de leeftijdscategorie 45-plus, met een laag opleidingsniveau, relatief meer vrouwen en met een niet-Westerse migratieachtergrond. Bovendien hebben laaggeletterden meer dan gemiddeld ook problemen op andere vlakken (schulden, zorg, werk, opvoeding) en dus vaak op meerdere vlakken hulp nodig.

In Zeeland is ongeveer 13% van de bevolking tussen 16 en 65 jaar laaggeletterd.¹ Dit komt neer op ruim 36.790 Zeeuwen. Dit is procentueel iets hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde van bijna 12%. De doelgroep **Nederlandse ouderen (50+)** is specifiek in Zeeland meer vertegenwoordigd ten opzichte van het landelijk gemiddelde (naar inschatting 7.738 Zeeuwen). Het gaat hier voornamelijk om oudere werkenden met een gezin (17%) en niet-actieven met een gezin (13%). De grootste categorie van de laaggeletterden in Zeeland valt onder de doelgroep **migranten van 30 jaar en ouder** met partner en/of kinderen (naar inschatting 6.707 Zeeuwen). Bovendien heeft ongeveer 50% van de laaggeletterden in Zeeland jonge kinderen. Tenslotte kan er op basis van de cijfers geconcludeerd worden dat minstens 50% van het aantal laaggeletterden **autochtoon** zijn (naar inschatting zou dit zelfs 2/3 van de laaggeletterden zijn).

¹ <https://geletterdheidinzicht.nl> : 2020, onderzoek gebaseerd op het PIAAC onderzoek en CBS cijfers

2.2. WET EDUCATIE BEROEPSONDERWIJS

Er zijn al regionale afspraken in de vorm van een Regionaal Programma Educatievoorzieningen. Hiervoor wordt sinds 2015 jaarlijks een plan vastgesteld. Het gaat hier om de invulling van de **volwasseneneducatie** op basis van de **WEB**-gelden (Wet Educatie Beroepsonderwijs).

Met de WEB-middelen worden cursussen volwasseneneducatie op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden uitgevoerd. Zowel formeel (gediplomeerd via Scalda) als non-formeel (via Taalhuizen en taalpunten).

De inkoop van volwasseneneducatie gebeurt per subregio. De subregio's maken hun eigen keuzes in het aanbod dat zij met WEB-middelen in hun gemeenten aanbieden. Hier wordt in dit plan verder niet op ingegaan, want dit zijn reguliere activiteiten in het kader van de WEB. De activiteiten hiervan zijn terug te vinden in het jaarlijkse regioplan WEB en de subregionale jaarverslagen die hierover gerapporteerd worden. In dit plan wordt aangegeven wat er **aanvullend en regionaal onder de extra middelen nodig is** op het gebied van Laaggeletterdheid.

2.3. LANDELIJK BESTUURSAKKOORD EN REGIONALE UITGANGSPUNTEN

De oorspronkelijke aanleiding voor de vorming van een regioplan Laaggeletterdheid, is een landelijk bestuurlijk akkoord tussen VNG en Rijk. Middels dit akkoord werd vastgesteld dat extra actie nodig is om laaggeletterdheid effectief te bestrijden; aanvullend op het WEB-gefinancierde aanbod volwasseneneducatie taal, rekenen en digitale vaardigheden. Er zijn 4 landelijke doelstellingen/verplichtingen opgenomen, namelijk **samenhangende beleidsambities**, doelgroepen **beter bereiken (voornamelijk NT1 doelgroep)**, meer aandacht voor **kwaliteit** van het educatie aanbod en jaarlijks rapporteren over het bereik en de behaalde resultaten (**monitoring**).

Voor de uitvoering van deze bestuurlijke afspraken is er per arbeidsmarktregio een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor de periode 2020-2024. Voor Zeeland betekent dit een bedrag van € 126.028 in 2020, oplopend tot € 166.000 in 2024. De voorwaarde voor ontvangst van deze middelen was het opstellen van een regioplan.

De bestuurlijke afspraken hebben geen invloed op de uitkering en bestedingsvoorwaarden van de WEB-middelen in de jaren 2020-2024. Het Rijk heeft wel aangegeven dat, wanneer de regionale aanpak laaggeletterdheid 2020-2024 succesvol is, ook het WEB-budget volledig vrij besteedbaar kan worden na 2024.

In Zeeland zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld om tot het regioplan te komen:

- **Subregionale verantwoordelijkheid** voor de inzet en besteding van WEB-middelen handhaven;
- De onderdelen **kwaliteit en monitoring** op Zeeuwse schaal uitwerken;
- De werving van deelnemers (bereik NT1 doelgroep) op subregionaal niveau uitwerken. Daarnaast onderzoeken waarvoor regionale samenwerking van meerwaarde is (op het gebied van ondersteunende maatregelen zoals voorlichtingsmateriaal en een uniforme aanpak van werving);
- Afspraken maken over het voeren van **regie op het beleid** t.a.v. laaggeletterdheid.

In juli 2020 heeft de VNG de landelijke bestuurlijke afspraken opgezegd, vanwege teveel door het Rijk gecreëerde bureaucratie en financiële onzekerheid. In december 2020 heeft de VNG aangegeven de voorstellen rondom monitoring en kwaliteit nog wel inhoudelijk te ondersteunen, maar zich niet opnieuw aan bestuurlijke afspraken te willen committeren. Het

Rijk heeft vervolgens besloten de decentralisatie-uitkering voor de jaren 2021 t/m 2024 conform planning beschikbaar te stellen aan de centrumgemeenten. De verplichting van het opstellen van een regioplan is wel komen te vervallen. Het proces om tot een Zeeuws plan te komen was echter al gestart en is voortgezet. Transparante regionale afspraken over de besteding van de decentralisatie-uitkering zijn wenselijk. Bovendien wordt de meerwaarde van een regionale samenwerking op dit thema gezien.

2.4. REGIONALE SAMENWERKING

De **centrumgemeente Goes** heeft sinds 2015 een faciliterende rol bij de besteding van de WEB-middelen in de arbeidsmarktregio Zeeland, die wettelijk is vastgesteld. In die rol is zij verantwoordelijk voor het jaarlijks vaststellen van een Zeeuws plan van aanpak Volwasseneneducatie en het afleggen van verantwoording over deze Rijksbudgetten. Goes ontvangt voor de invulling van deze rol geen Rijksvergoeding.

De regie om te komen tot een regionaal plan heeft Goes in 2019, als een opdracht uit de toen van kracht zijnde bestuurlijke afspraken tussen Rijk en VNG eveneens opgepakt. Met het vervallen van de bestuurlijke afspraken, eind 2020, is de rol van centrumgemeente ook voor de aanpak laaggeletterdheid formeel beperkt tot een faciliterende rol.

Zeeland bestaat uit **3 subregio's**, namelijk Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en de Oosterschelderegio.

Binnen de overlegstructuur van de arbeidsmarktregio Zeeland is in 2015 de Werkgroep Educatie gevormd, waarin elke subregio een beleidsmedewerker educatie heeft afgevaardigd. De primaire taak van deze werkgroep is elk jaar te komen tot het eerder genoemde Regionaal Programma Educatievoorzieningen. Daarnaast is het een platform om af te stemmen over de uitvoering van het programma en het delen van ervaringen. De afgevaardigden van de subregio's stemmen waar nodig af met de andere gemeenten binnen de eigen subregio (op ambtelijk en bestuurlijk niveau). Centrumgemeente Goes vult het voorzitterschap en het secretariaat in.

Periodiek vindt in de **Werkgroep Educatie** overleg plaats met aanbieders, aanpalende beleidsterreinen, de projectorganisatie van het regionaal Taalakkoord (Leerwerkloket Zeeland), de ZB (Planbureau en Bibliotheek van Zeeland) en de stichting Lezen en Schrijven.

Voor de totstandkoming van dit regioplan Laaggeletterdheid is aangesloten op de samenwerkingsstructuur van de Werkgroep Educatie. Er is vanuit de werkgroep Educatie een projectgroep Laaggeletterdheid gevormd (met 2 deelnemers per subregio) onder leiding van een door de centrumgemeente Goes ingeschakelde projectleider. Daarnaast is er een klankbordgroep gevormd met de samenwerkingspartners uit de regio, namelijk Stichting Lezen en Schrijven, de ZB en Leerwerkloket Zeeland.

3. VISIE, AMBITIE, DOELGROEP EN DOELSTELLINGEN

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen beschreven van de visie, ambitie, doelgroep en centrale doelstellingen rondom Laaggeletterdheid in Zeeland.

3.1. VISIE

Basisvaardigheden zijn een middel voor zelfredzaamheid op alle gebieden in het leven van de inwoners van Zeeland. Alle inwoners moeten kunnen meedoen in de samenleving.

Om jezelf te redden in de samenleving zijn basisvaardigheden (taal, rekenen, schrijven en digitale vaardigheden) essentieel. Dit maakt het des te belangrijker om het bevorderen van de basisvaardigheden te bezien vanuit een brede kijk vanuit het gehele **sociaal domein**.

Je hebt basisvaardigheden nodig:

- voor werk om instructies te kunnen begrijpen en te solliciteren;
- om een opleiding te kunnen volgen en een (vak)diploma te kunnen behalen;
- voor je gezondheid zodat je verpakkingen en bijsluiters kunt lezen en een goed gesprek kunt voeren met je huisarts;
- om zicht te krijgen en te houden op je financiën;
- om je kinderen te kunnen voorlezen, taalontwikkeling bij jouw kinderen te stimuleren en te kunnen communiceren met instanties voor je kind (bijv. school of hulpverlening), zodat de kinderen betere ontwikkelingskansen geboden worden;
- om overheidsinformatie te kunnen begrijpen en formulieren van de overheid te kunnen invullen bijv. voor toeslagen en belastingen (belangrijk in verband met toenemende digitalisering);
- om te reizen met het openbaar vervoer en straatnaamborden te kunnen lezen.

3.2. AMBITIE EN DOELGROEP

De ambitie die centraal gesteld wordt:

Verbeteren van de basisvaardigheden van de inwoner van Zeeland die dat nodig heeft om voldoende participatiekansen in de maatschappij te hebben.

De inzet vanuit dit regioplan is primair gefocust op de doelgroep **laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (de zogenaamde NT1'ers) en laaggeletterden met een migratieachtergrond die langer in Nederland wonen maar de Nederlandse taal nog niet goed machtig zijn.**

De NT2 doelgroep wordt al bereikt met de reguliere activiteiten in de subregio's. Het WEB-budget wordt jaarlijks vrijwel volledig besteed aan deze doelgroep. Er zijn per subregio echter maar enkele deelnemers vanuit de doelgroep NT1 inzichtelijk die momenteel bereikt worden. Het extra budget van dit regioplan biedt een mogelijkheid voor extra inzet op NT1. Bovendien is de benutting van bestaande activiteiten binnen het sociaal domein een belangrijk uitgangspunt om de ambitie op het gebied van de basisvaardigheden te kunnen realiseren.

Er wordt geen verdere specificatie gemaakt van de diverse doelgroepen binnen NT1, aangezien er niemand uitgesloten mag worden om voldoende participatiekansen te creëren. Bovendien is er nog te weinig inzicht in de behoefte van de specifieke doelgroepen (zoals ouderen of gezinnen).

NT1: Nederlands als eerste taal. De term kan verwijzen naar de groep volwassenen die Nederlands als moedertaal heeft, en naar het lees- en schrijfonderwijs aan deze groep mensen.

NT2: Nederlands als tweede taal. Hiermee wordt het Nederlandse-taalonderwijs aan anderstaligen bedoeld.

3.3. DOELSTELLINGEN

Door de basisvaardigheden te verbeteren wordt er gestreefd naar een daling van het percentage laaggeletterden in Zeeland tot op het gemiddelde landelijk niveau.

Het huidige aandeel laaggeletterden onder de beroepsbevolking is naar inschatting van landelijke peilingen 13% in Zeeland (36.790 Zeeuwen) ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 12%. Aangezien er voor veel mensen een taboe rust op het praten over laaggeletterdheid, zijn deze percentages gebaseerd op schattingen. Het daadwerkelijke aantal laaggeletterden kan afwijken. Dit maakt het meten van precieze effecten lastig. Bovendien wordt er met informele activiteiten ook niet altijd direct gewerkt aan de verhoging van het taalniveau. Dit wordt in veel gevallen wel indirect gedaan, door bijvoorbeeld ontmoetingen te stimuleren waarbij de spreektaal Nederlands is (zoals het Taalcafé). Om deze redenen is ervoor gekozen om geen doelstelling te formuleren in absolute aantallen.

Om de daling van laaggeletterden te kunnen realiseren worden de volgende kwalitatieve doelen gesteld voor de jaren 2021 t/m 2024:

- Zeeuwen en betrokken organisaties (zoals werkgevers, maatschappelijke organisaties, kinderopvangorganisaties en verzekeringsmaatschappijen) zijn zich bewust van de mogelijkheden in de regio op het ontwikkelen van de basisvaardigheden. Dit is zowel gericht op preventieve als curatieve activiteiten. De doelgroep wordt beter bereikt door samen in actie te komen;
- Professionals en vrijwilligers vanuit diverse gemeentelijke domeinen weten elkaar en de weg te vinden in het totale aanbod voor de basisvaardigheden in Zeeland. Vanuit een breed perspectief wordt er ingezet op de basisvaardigheden met inbreng van diverse expertises;
- Er is inzichtelijk welk aanbod aansluit bij de doelgroep NT1. Hierbij wordt vooral de verbinding gelegd op wat er binnen de activiteiten vanuit het sociaal domein benut kan worden. Er worden bestaande activiteiten beter benut, zonder extra kosten te maken;
- Er is een regionale methodiek opgezet waarin de kwaliteit en monitoring van de resultaten voorhanden is (periodieke effectmeting). Op deze wijze kan er inhoudelijk gestuurd worden op effectiviteit richting samenwerkingspartners en indien nodig kan er gericht een kwaliteitsimpuls gegeven worden;
- Er is meer eenduidigheid in de communicatie om de doelgroep beter te bereiken, zowel regionaal als sub-regionaal.

**Lzeen en
shicrejvn
is neit voor
iereeden
vezlafnek-
sprend.**

4. REGIONALE AANPAK

Het is voor veel laaggeletterden al een hele stap om te erkennen dat ze moeite hebben met basisvaardigheden en voor velen is het moeilijk om de stap te zetten naar het volgen van een traject basisvaardigheden. Het is daarom belangrijk om als uitgangspunt voor ogen te houden dat het volgen van een (taal)traject in Zeeland laagdrempelig, toegankelijk en bekend moet zijn. In elke Zeeuwse gemeente kunnen laaggeletterden dicht bij huis een (taal)traject volgen, aangezien dit subregionaal ingeregeld is. De inzet van de vrijwilligers en professionals zal ook subregionaal georganiseerd blijven worden. De regionale aanpak wordt ingezet op **meer samenhang en meer bereik van NT1'ers**, zodat zij vervolgens binnen de eigen subregio kunnen worden toegeleid naar een voor hen passend traject. Hiervoor is in de eerste jaren **onderzoek** nodig naar wat er aangeboden kan worden op het gebied van de basisvaardigheden. Er wordt vooral ingezet op **inzicht en verbinding**.

Om de regionale samenhang en het bereik (en bijbehorende doelstellingen uit 3.3) te realiseren worden de volgende activiteiten voor 2021 en 2022 ingezet:

1. Onderzoek naar kansen, Zeeuws breed en per sub regio, om de participatie van laaggeletterden te verhogen door **verbinding tussen de beleidsterreinen van gemeenten en met externe partners**;
2. Uitvoeren van activiteiten om **werkgevers regionaal te informeren** over het belang van de ondersteuning op het gebied van de basisvaardigheden;
3. Onderzoek naar mogelijkheden en beperkingen van een methodiek om **kwaliteitsborging en monitoring** vorm te geven door o.a. een nadere **analyse van de huidige activiteiten per subregio** (0-meting);
4. Uitvoeren en koppelen van **communicatie**-activiteiten om het **bereik** van de **NT1** groep te vergroten;
5. Onderzoeken van de kansen om de **regie op het beleid** t.a.v. laaggeletterdheid te verbeteren.

De uitvoering van de vijf bovenstaande activiteiten zal gedaan worden door de **additionele inzet van projectleiding en projectuitvoering**. De uitwerking van de opdrachtformulering voor de vijf deelprojecten volgt in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt er gekozen voor een centrale projectleider voor gemiddeld 4 uur per week welke de diverse deelopdrachten aanstuurt richting derden en/of zelf uitvoert. Deelopdracht 5 (regie op beleid) zal minimaal door de centrale projectleider uitgevoerd worden. De opdrachtverstrekking en aansturing van de centrale projectleider zal door de beleidsadviseurs vanuit de subregio's gebeuren (gekoppeld aan de Werkgroep Educatie). Voor de projectuitvoering zal de externe projectleider in 1^e instantie met Stichting Lezen en Schrijven als "preferred supplier" afstemming zoeken op welke deelprojecten de kennis en ervaring vanuit deze samenwerkingspartner het beste ingezet kan worden.

Op basis van de uitkomsten van de activiteiten in de jaren 2021 en 2022, zal er in de opvolgende jaren tot 2024 bezien worden wat er inhoudelijk verder nog nodig is om de ambities en doelstellingen op het gebied van laaggeletterdheid te realiseren. Dit kan een **nadere inzet op regionaal of subregionaal niveau** betekenen (bijvoorbeeld de inzet van extra activiteiten of extra professionals en vrijwilligers in de subregio). Dit zal naar wens en keuze van de subregio nader bepaald worden. Hiervoor wordt vanaf de start al een (maatwerk)budget per subregio voor gereserveerd.

4.1. ONDERZOEK EN VERBINDING KANSEN GEMEENTELIJKE BELEIDSTERREINEN EN EXTERNE PARTNERS

Doel en resultaat:

Er is behoefte aan meer inzicht in wie waar mee bezig is met zaken gerelateerd aan laaggeletterdheid en op welke punten er nog extra inzet en/of aanbod nodig is. Een regionale projectleider zal aangesteld worden om te onderzoeken welke verbindingen te leggen zijn tussen beleidsterreinen binnen de gemeenten en betrokken organisaties en relevante activiteiten op dit vlak (een zogenaamde lobbyist). Op deze manier weten we wat er waar gebeurt, kunnen we binnen Zeeland van elkaar leren en nog verder zaken met elkaar combineren om te versterken.

Inzet en kennis/ervaring:

- Gemiddeld 12 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Kennis van gemeentelijke organisaties;
- Ervaring met lobby is een pre;
- Ervaring met projectmatig werken.

Werkzaamheden:

1. Verbinding met het sociaal domein:

- Verkenning van de mogelijkheden om laaggeletterdheid te koppelen aan diverse beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Verkenning vindt plaats op de gebieden: Onderwijs(achterstanden), gezondheid, bibliotheken, inburgering, participatie, schuldhulpverlening, inkomen en opvoeding. Daar waar mogelijkheden zijn, legt de projectleider koppelingen. Hiervoor worden in ieder geval Interviews houden met de Zeeuwse gemeenten (verschillende lagen die binnen gemeenten werkzaam zijn + diverse beleidsterreinen);
- Inventarisatie van uitvoeringsprojecten waarin de gemeente participeert en/of financiert (zoals op het gebied van WMO en Jeugd) en welke benut kunnen worden door de doelgroep van laaggeletterdheid;
- Ophalen en voor zover mogelijk benutten van landelijke goede voorbeelden bij gemeenten;.
- Komen tot een uitgewerkt advies op ten minste 2 beleidsterreinen over hoe deze terreinen en aanpak laaggeletterdheid beter samen op kunnen gaan. Hierbij wordt er ook advies uitgebracht over de benutting en borging van deze verbinding na juli 2022.

2. Verbinding met (Zeeuwse) relevante organisaties:

- Inventarisatie maken samen met de projectleiders Taalhuizen/punten welke organisaties reeds in het netwerk betrokken zijn en waar nog inzet gewenst is. Zoals bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen, huisartsen, woningbouwcorporaties, GGD, Zeeuwse bibliotheken en andersoortige samenwerkingsverbanden;
- Op bestuurlijk niveau benaderen van relevante Zeeuwse organisaties (in afstemming met taalhuizen/punten);
- Bestaande activiteiten vanuit deze organisaties proberen te benutten, zoals een mogelijke koppeling met het Bibliotheekconvenant en de Netwerkagenda vanuit de Zeeuwse Bibliotheken;
- Borging inzet van de betrokken organisaties na juli 2022;
- Uitwerken Zeeuws overzicht van betrokken organisaties en activiteiten op het gebied van laaggeletterdheid.

Planning / oplevering resultaten:

- Start werving projectleider: 6 juli 2021
- Opleveren uitgewerkt advies met een koppeling met ten minste 2 beleidsterreinen: 1 juli 2022
- Opleveren overzicht Zeeuwse betrokken organisaties: 1 juli 2022

4.2. BETREKKEN VAN WERKGEVERS

Doel en resultaat:

Vanuit de erkenning dat het ontbreken van (digitale) taalvaardigheden het vinden of behouden van werk belemmert, heeft een breed scala aan partijen gewerkt aan een Taalakkoord Zeeland (2019-2020): "Vergroten van de arbeidsparticipatie in Zeeland". De subsidie waaruit de coördinatoren Taalakkoord tot op heden zijn bekostigd, is per 31-12-2020 gestopt. De waarde om samen te werken met werkgevers op dit onderwerp blijft in stand, zoals blijkt uit bestaande ervaringen in de subregio's, landelijk onderzoek en het uitgevoerde taalakkoord.

Werkgevers kunnen nog beter een signalerende rol spelen rondom het herkennen van laaggeletterdheid. Er dient dan uiteraard ook bij de werkgevers bekend te zijn welke voorzieningen er hiervoor zijn in Zeeland.

Inzet en kennis/ervaring:

- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Oog hebben voor belangen van zowel overheidsorganisaties als werkgevers;
- Communicatief vaardig.

Werkzaamheden:

- Evaluatiegesprek voeren met de partijen uit het taalakkoord;
- Afstemming over de concrete doelen en huidige activiteiten bij werkgevers binnen bestaande overlegstructuren en samenwerkingspartners zoals WAZ (WSP), taalhuis/punten en taalaanbieders (wat doen zij richting werkgevers);
- Informatie verstrekken over de mogelijkheden aan netwerkverbanden, brancheorganisaties, sectorfondsen en werkgeversorganisaties;
- Zorgdragen dat het thema laaggeletterdheid opgepakt wordt door de bestaande organisaties in de regio die in contact staan met werkgevers (zoals onder Leven Lang Ontwikkelen).

Planning / oplevering resultaten:

- Start werving projectleider: 6 juli 2021
- Borging doorlopende aandacht bij samenwerkingspartners in de regio: 1 juli 2022

4.3. ONDERZOEK AANPAK PER SUBREGIO VOOR ONTWIKKELING METHODIEK KWALITEIT & MONITORING

Doel en resultaat:

Een uitsplitsing van de activiteiten op Laaggeletterdheid op het bereik per doelgroep per subregio is voornamelijk nog niet Zeeuws breed inzichtelijk, dus dit zal één van de onderzoekpunten zijn om met deze opdracht inzichtelijk te maken. Er gebeurt al heel veel vanuit de WEB, maar een analyse en overzicht van activiteiten en resultaten is nodig om duidelijke afwegingen te maken voor een verdere kwaliteitsslag en/of inzet van activiteiten. Bovendien kan deze analyse benut worden om de kwaliteit en monitoring regionaal en structureel in te richten.

Inzet en kennis/ervaring:

- Gemiddeld 8 uur per week gedurende 1,5 jaar (juli 2021-december 2022), naar verwachting zwaartepunt uren in 1^e half jaar;
- Bekend met het thema Laaggeletterdheid, doelgroep en de betrokken partijen.

Werkzaamheden:

- Overzicht van huidige aanbod per subregio en de effecten die er bereikt worden (0-meting: trainingen op gebied van laaggeletterdheid);

- Analyse doelgroep NT1 in Zeeland, en specifiek per subregio (aansluiting bij de leefwereld van de mensen);
- Analyse op totaaloverzicht huidige Zeeuws aanbod (Wat mist, wat kan beter, hoe sluit het beter aan op doelgroep, ook wat betreft leerbaarheid en inzet op digitale vaardigheid);
- Advies op welke inzet specifiek nodig is om de huidige aanpak te verbeteren (per subregio en Zeeuws) en welke effecten hiermee bereikt kunnen worden;
- Goede voorbeelden van effectieve activiteiten, kwaliteit en monitoring uit de subregio's en landelijk met elkaar delen;
- Advies over hoe de kwaliteitseisen en monitoring in Zeeland ingericht kan worden (methodiek);
- Inrichten van de methodiek voor de monitoring in de subregio's.

Planning / oplevering resultaten:

- Start werving projectleider: 6 juli 2021;
- Overzicht en analyse aanbod, doelgroep en resultaten (0-meting): 1 november 2021;
- Advies methodiek monitoring: 1 januari 2022;
- Implementatie afgerond methodiek monitoring: 1 december 2022.

4.4. REGIONALE COMMUNICATIECAMPAGNE

Doel en resultaat:

De doelgroep van mensen met Nederlands als eerste taal (NT1) wordt nog onvoldoende bereikt. Het doel is om meer NT1'ers te bereiken door middel van een nieuwe communicatiecampagne. Deze campagne zal gekoppeld worden aan een effectiviteitsmeting (bereik en vervolgactie).

De ontwikkeling van promotiematerialen zoveel mogelijk Zeeuws inzetten. De werving van mensen zal voornamelijk subregionaal uitgewerkt worden, waarbij er regionaal activiteiten van elkaar benut worden.

Inzet en kennis/ervaring:

- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Kennis hebben van de doelgroep en van effectieve communicatie-activiteiten waarmee de doelgroep bereikt kan worden.

Werkzaamheden:

- Adviseren op de juiste communicatieboodschap, passend bij de doelgroep, en de gewenste inzet van de activiteiten in de regio en subregio's;
- Ontwikkelen van communicatie-tools voor zowel regionale als subregionale inzet;
- Benutten van reeds ontwikkeld materiaal, zoals spotjes op omroep Zeeland radio en TV, flyers, posters, huis-aan-huis-bladen, online;
- Daar waar wenselijk, gebruik maken van materialen die vanuit Stichting Lezen & Schrijven zijn ontwikkeld vanuit de positieve benadering "Wat wil jij leren?" of andere "best practice"-voorbeelden uit het land;
- Doorontwikkeling van de bestaande regionale website (taalnetwerkzeeland.nl);
- Evaluatie van de ingezette activiteiten op effectiviteit.

Planning / oplevering resultaten:

- Start werving projectleider: 6 juli 2021;
- Advies inzet communicatie-activiteiten: 1 november 2021;
- Start diverse communicatie-activiteiten: 1 januari 2022;
- Evaluatie ingezette communicatie-activiteiten: voor 1 juli 2022.

4.5. REGIE OP BELEID

Doel en resultaat:

Op basis van de uitkomsten van de eerdergenoemde vier onderzoekspunten zal er een nadere invulling gegeven worden op hetgeen er nodig is om regie op het beleid te verbeteren, zowel vanuit de regio als vanuit de subregio's. Mede op basis van het advies zal in gezamenlijkheid een regiemodel uitgewerkt worden, inclusief de gewenste rol- en taakverdeling en middeleninzet.

Inzet en kennis/ervaring:

- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 6 maanden (januari 2022 - juli 2022);
- Kennis en ervaring met regionale samenwerkingsverbanden met gemeentelijke en externe samenwerkingspartners;

Werkzaamheden:

- Verdiepen in de huidige structuur (regio en subregio), rollen, regie en landelijke kaders;
- Interviews met de subregio's en centrumgemeente over de huidige werkwijze, wensen en knelpunten;
- Interviews met mensen van de kern/beleidsteams per subregio (zoals taalhuizen/punten, Scalda, welzijn) over de huidige werkwijze, wensen en knelpunten;
- Verzamelen informatie over werkstructuren van vergelijkbare regio's in het land;
- Periodieke terugkoppeling aan de werkgroep Educatie;
- Verwerken input interviews en verzamelde informatie tot eindadvies over hoe verbeteren regie op beleid en financiën (regionaal en per subregio).

Planning / oplevering resultaten:

- Taak onderbrengen bij de overall projectleider: 6 juli 2021;
- Verdieping in de werkwijze en structuur: januari 2022;
- Interviews afgerond: maart 2022;
- Onafhankelijk eindadvies: juli 2022.

5. KWALITEITSBEWAKING EN MONITORING

Het bewaken van de kwaliteit van de aanbieders van formele, non-formele en informele trajecten op de basisvaardigheden is belangrijk. Voor de kwaliteit van het formele (diplomagerichte) aanbod wordt Scalda getoetst door de onderwijsinspectie. Voor de kwaliteit en toekomstbestendigheid van het Taalhuis wordt altijd getoetst aan de hand van landelijke certificeringsnormen (kwaliteitsnormen). Deze onderdelen zijn dus al goed geborgd. De kwaliteitseisen voor het non-formele aanbod wordt subregionaal uitgevoerd (al dan niet met een beschikking richting uitvoerder). Daar waar gewenst, wordt de verbinding gelegd met de landelijke kwaliteitsrichtlijnen die opgesteld zullen worden. Op basis hiervan zal er regionaal en subregionaal bezien worden of dit voldoende geacht wordt (zie ook 4.3).

Naast kwaliteitsborging vooraf moet ook achteraf door de gemeenten gecontroleerd worden of het aanbod van voldoende kwaliteit was en of resultaten zijn behaald: monitoring. Het gaat hierbij om het monitoren van de resultaten/opbrengsten van de ingezette activiteiten. Hiervoor worden de landelijke eisen gevolgd die gesteld zullen worden, aangescherpt met de behoeften aan de hand van het regionale onderzoek voor monitoring (zie ook 4.3). Op basis hiervan wordt een passende methodiek gevormd voor Zeeland.

5.1. LANDELIJKE RICHTLIJNEN KWALITEIT EN MONITORING

Er is landelijk een concreet voorstel uitgewerkt om in de uitvoering van de monitoring en het kwaliteitsbeleid het aantal landelijke eisen te beperken en gemeenten meer te faciliteren om hun eigen keuzes te maken.

Het voorstel voorziet in een bescheiden landelijk monitoringssysteem waar alle gemeenten geanonimiseerde deelnemersgegevens voor aanleveren. Het Rijk heeft de volgende (minimale) outputgegevens nodig voor het landelijke systeem: geslacht, leeftijd, doelgroep, woonplaats en type aanbod. In 2021 wordt gestart met een pilot (met gegevensverzameling in meerdere regio's). Hieraan wil Zeeland ook meedoen als start van het regionale onderzoek rondom kwaliteit en monitoring.

De bibliotheken zijn landelijk bezig met het ontwikkelen van een effectenmonitor (meten sociaal welbevinden van mensen). De ontwikkeling hiervan zal in 2021 gevolgd worden. Mogelijk kunnen beide monitors (landelijk en bibliotheken) in de toekomst ingezet worden wanneer dit wenselijk is. Het regionale uitgangspunt is dat er niet alleen gemonitord wordt op aantallen, maar ook het volgen van de ontwikkeling van de mensen (effect op participatie en vooruitgang in taalniveau). Hiervoor zijn diverse systemen voor in te zetten en in ontwikkeling. Aan het eind van 2021 dient dit goed in beeld gebracht te zijn om een regionale keuze hierin te maken voor de monitoring.

Ook komt er in 2021 een landelijke handreiking ter ondersteuning van het gemeentelijke kwaliteitsbeleid, die o.a. een overzicht zal bevatten van bestaande kwaliteitsvoorwaarden die gemeenten gebruiken bij aanbesteden en subsidiëren van educatie.

Er komt voorlopig geen apart nieuw kwaliteitslabel voor cursusaanbieders. Wel gaat de certificering van de taalhuizen door zoals eerder voorzien.

Voor de begroting wordt er uitgegaan van een methode die veelvuldig landelijk gebruikt wordt. Er dient aan de hand van het nadere onderzoek nog een afweging gemaakt te worden welke methode daadwerkelijk ingezet zal worden.

6. SAMENVATTING: WAT GAAN WE DOEN?

In dit regioplan is een uiteenzetting gemaakt van ambities en bijbehorende activiteiten op het gebied van Laaggeletterdheid in Zeeland. In de onderstaande tabel is een globaal plan van aanpak opgesteld wanneer wie wat precies gaat doen om de beoogde doelstellingen te realiseren. Op basis hiervan zal periodiek in de Werkgroep Educatie de stand van zaken besproken worden, inclusief de financiële inzet vanuit de begroting.

Wat	Hoe	Doelstelling	Wie	Wanneer
Verantwoording en beheer regionale middelen	Via decentralisatie uitkering centrumgemeente	Effectief inzetten van de middelen conform regioplan	Centrumgemeente Goes Werkgroep Educatie	Juli 2021- dec 2024
Aanstellen en aansturen centrale projectleider	Rapportage op basis van opdrachtformulering	Oplevering onderzoeksresultaten voor 1 juli 2022	Centrumgemeente Goes Werkgroep Educatie	Juli 2021- dec 2022
Onderzoek kansen beleidsterreinen en externe partners (1)	Naar inschatting 12 uur per week: grondige inventarisatie projecten sociaal domein per gemeente en externe partners	Zeeuws overzicht van kansen binnen bestaande projecten voor integreren van de opgave rondom laaggeletterdheid	Projectleider / projectuitvoerder	Juli 2021- juli 2022
Werkgevers betrekken (2)	Naar inschatting 4 uur per week: contacten onderhouden met bestuurders en netwerken	Werkgevers enthousiasmeren om gebruik te maken van bestaande subsidieregelingen/eigen opleidingsbudgetten om mensen een leven lang te ontwikkelen	Projectleider / projectuitvoerder	Juli 2021- juli 2022
Onderzoek aanpak per subregio voor kwaliteit & monitoring (3)	Naar inschatting 8 uur per week: inzicht activiteiten, bereik en effect per subregio en landelijke richtlijnen en succesvoorbeelden	Zeeuws inzicht in kwaliteit en monitoring: nulmeting en advies voor regionaal systeem van kwaliteit en monitoring	Projectleider / projectuitvoerder	Juli 2021- dec 2022
Regionale communicatie campagne (4)	Naar inschatting 4 uur per week: regionale en landelijke voorbeelden benutten voor inzet van (sub)regionale communicatie activiteiten	Bereik richting doelgroep NT1 vergroten	Projectleider / projectuitvoerder	Juli 2021- juli 2022

Advies op regie van beleid (5)	Naar inschatting 4 uur per week: onafhankelijk eindadvies op basis van de eerdere onderzoeken hoe de regie op beleid en financiën het beste gevoerd kan worden	Regie en sturing regionaal effectief en efficiënt ingeregeld om samen de beste inzet te realiseren op laaggeletterdheid en aantal laaggeletterden in Zeeland te verlagen	Projectleider aan Werkgroep Educatie	Jan2022-juli 2022
Inzet activiteiten per (sub)regio	Op basis van eigen behoefte en/of uitkomsten van de onderzoeken wordt er budget per subregio besteed aan activiteiten rondom Laaggeletterdheid	Aantal laaggeletterden in Zeeland verlagen door het aanbieden van een passend aanbod	Beleidsadviseurs subregio's	Mei 2021-dec 2024

BIJLAGEN

A. BEGROTING 2021-2022

A.1 INKOMSTEN 2020 – 2024

2020	2021	2022	2023	2024	
		€ 144.248	€ 154.659	€ 165.938	Prognose budget
€ 126.028	€ 135.682	nmb	nmb	nmb	Werkelijke decentralisatie-uitkering

€ 726.554

Decentralisatie-uitkering 2020 € 126.028

Decentralisatie-uitkering 2021 € 135.682 +

Totaal ontvangen bedragen 2021 € 261.710

De inkomsten worden in de vorm van een decentralisatie-uitkering jaarlijks ter beschikking gesteld aan de centrumgemeente Goes. De uitgaven worden dus ook gefaseerd overgemaakt naar de subregio's/gemeenten op basis van dit regioplan (jaarlijks begroot). Er bestaan geen specifieke verantwoordingsverplichtingen vanuit het Rijk. Dit betekent dat de gemeenten Goes en de betreffende gemeenten ieder dienen te verantwoorden op de algemeen geldende rechtmatigheids- en doelmatigheidseisen conform de eigen accountantscontrole.

A.2 UITGAVEN T/M 31 DECEMBER 2020

Inhuur projectleider € 17.000

Ontwikkelbudget subregio's en arbeidsmarktregio € 28.000

€ 45.000

Beschikbaar resterend budget 2021 € 216.710

A.3 INZET BESCHIKBAAR BUDGET

Inzet	2021	2022	2023+2024 (bedragen per jaar)
Centrale projectleider en projectuitvoering op 5 deelopdrachten	PM Maximaal inzetbaar budget: € 68.000, waarvan € 25.000 te reserveren voor centrale projectleider (250 uur)		
Communicatiemiddelen	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Regie & ontwikkeling op beleid en middelen (WEB)	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
Kwaliteit & Monitoring (methodiek)	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
(Sub)regionale inzet op maatwerk	€ 90.000 (€ 30.000 per subregio)	€ 90.000 (€ 30.000 per subregio)	€ 90.000 (€ 30.000 per subregio)
Totale begrote kosten	€ 148.000	€ 148.000	€ 148.000
Totale begroting	€ 216.710	€ 144.248	2023: € 154.659 2024: € 165.938

De exacte inzet van de regionale budgetten (projectleider, communicatie, regie, kwaliteit en monitoring) zal ter besluitvorming ingebracht worden in de Werkgroep Educatie. Indien er gaandeweg nog budgetten over blijven zal er regionaal en/of subregionaal bezien worden welke acties als noodzakelijk gezien worden. Dit zal ook als beslispunt door de subregio's ingebracht worden in de Werkgroep Educatie. De inzet van de subregionale budgetten zullen de subregio's zelf bepalen. De centrumgemeente is verantwoordelijk voor de verantwoording en de toekenning van de middelen (vanuit de decentralisatie-uitkering) op basis van dit regioplan.

Bovendien zullen de uitkomsten van de onderzoeken in de jaren 2021 en 2022 leiden tot een nadere specificatie van de in te zetten posten vanaf 2023 (zoals de subregionale inzet op

maat). De subregionale inzet kan uiteraard ook al eerder besteed worden indien de behoefte hieraan duidelijk is (zoals de inzet van extra uren professionele krachten en de coördinatie op vrijwilligers vanuit de Oosterschelderegio vanaf het jaar 2021).

Voor de inzet op de deelopdrachten is de verwachting dat de adviseur van Stichting Lezen en Schrijven (op onderdelen) hier een rol in zal gaan spelen. De inzet van deze adviseur (maximaal 24 uur per week) vraagt geen budgettaire inzet vanuit deze begroting, aangezien dit bekostigd kan worden vanuit de reguliere inzet van Stichting Lezen en Schrijven.

B. SAMENSTELLING PROJECTGROEP EN KLANKBORDGROEP

Projectgroep regioplan	
Eva Jeremiase	Projectleider (extern)
Ciska Cornelis-Kaaisteker	SWVO, Oosterschelderegio
Ingrid Starrevelt (tot 1 maart 2021)	Gemeente Schouwen-Duiveland, Oosterschelderegio
Birgitta Santbergen	Scalda, Zeeuws-Vlaanderen
Mike Jansen	Gemeente Sluis, Zeeuws-Vlaanderen
Suzan Cijssouw	Gemeente Veere, Walcheren
Annemien Magnus-Remijnse	Gemeente Vlissingen, Walcheren
Anthonie van den Buuse	Gemeente Middelburg

Klankbordgroep	
Heleen van der Ham	Stichting Lezen en Schrijven
Hannie Bruijnooge	ZB (Planbureau en Bibliotheek van Zeeland)
Ine Dellebeke	Leerwerkloket (namens Taalakkoord Zeeland)

C. AANSLUITING VANUIT STICHTING LEZEN EN SCHRIJVEN

Al jaren biedt Stichting Lezen en Schrijven ondersteuning aan alle gemeenten in Nederland. Belangrijkste focus is hierbij het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid. De ondersteuning van gemeenten richt zich op beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en kennis en innovatie. Naast advies en ondersteuning biedt Stichting Lezen en Schrijven instrumenten, materialen en trainingen.

De Rijksoverheid heeft Stichting Lezen en Schrijven voor de 'Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024' opnieuw gevraagd gemeenten te ondersteunen bij de opzet en uitvoering van de aanpak van laaggeletterdheid. De activiteiten waar de stichting zich op gaat richten in deze vervolgaanpak moeten bijdragen aan de volgende resultaten:

- Een laagdrempelige toegang en passende activiteiten.
- De bekendheid en het bereik.
- De samenwerking en het leervermogen van de taalnetwerken.
- Het politiek en bestuurlijk draagvlak voor de aanpak laaggeletterdheid.

De werkwijze en focus van de stichting in zijn algemeenheid passen erg bij de rol en taken van de aan te trekken Zeeuwse regionale projectleider. Daarom hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden met de stichting. Hieruit bleek wederzijds enthousiasme voor het inzetten van de adviseur van Stichting Lezen en Schrijven als regionale projectleider in Zeeland. Op basis van opdrachtformuleringen zal het vervolggelbesprek met elkaar gevoerd worden of de adviseur daadwerkelijk ingezet kan worden op (deel)opdrachten vanuit dit regioplan.

D. AANSLUITING MET DE ZEEUWSE BIBLIOTHEKEN

De Zeeuwse Bibliotheken spelen een belangrijke rol in het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid. Er is ook een wettelijke taak hiervoor vastgelegd in een landelijk Bibliotheekconvenant voor de periode 2020-2023.

De Zeeuwse bibliotheken hebben in oktober 2020 het manifest 'Samen voor een geletterd Zeeland' opgesteld. Ze nemen graag de uitdaging aan om de aanpak van laaggeletterdheid ook de komende jaren samen vorm te geven. En de inwoners van Zeeland toe te rusten om optimaal te kunnen functioneren in de maatschappij. In oktober 2020 hebben de 3 overheidslagen (Rijk, provincies en gemeenten) het Bibliotheekconvenant 2020-2023 ondertekend. Met dit convenant leggen zij vast dat zij zich gezamenlijk inzetten voor leesbevordering, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen (hier valt aanpak laaggeletterdheid ook onder).

Samen met partners zorgen de Zeeuwse Bibliotheken ervoor dat iedereen:

- **Taalvaardig wordt**
- **Zich digitaal kan redden**
- **Zich een leven lang kan ontwikkelen**
- **Toegang heeft tot en wegwijs is in de informatiemaatschappij**

De bibliotheken onderscheiden zich binnen het netwerk door de informele aanpak, het koppelen van programma's (bijvoorbeeld rond de thema's Gezin, Gezondheid, Werk & inkomen) en door nadrukkelijk in te steken op informeel leren).

Extra aandacht gaat de komende jaren uit naar:

- Groter bereik van NT1.
- Aandacht voor de laagtaalvaardige ouder(s) (koppeling programma's preventie en curatie).
- Intensivering van de samenwerking binnen het netwerk.

De Bibliotheken:

- Zijn partner in het Taalhuisnetwerk.
- Werken samen met Stichting Lezen en Schrijven.
- Werken samen met het beroepsonderwijs.
- Werken samen met Maatschappelijke dienstverleners.
- Bieden een voor iedereen toegankelijke, laagdrempelige voorziening.
- Zijn kennispartner en kenniscentrum op het gebied van leesbevordering, laaggeletterdheid en basisvaardigheden op lokaal niveau.
- Zijn een verbindende schakel in het (digi)taal netwerk.
- Zetten het onderwerp laaggeletterdheid op de agenda van relevante partners.
- Initiëren, faciliteren en organiseren activiteiten op het gebied van taal- en digitale vaardigheden, samen of met partners.
- Hebben binding met vrijwilligers en zorgen voor scholing en begeleiding.
- Spelen een sleutelrol bij de inzet van de programma's BoekStart en de Bibliotheek op school (dBos).
- Bieden een aanpak gericht op het gezin.
- Verzorgen diverse basistrainingen zoals o.a. Klik&Tik en Digisterker.

- Organiseren Meet Ups voor werkzoekenden.
- Bieden mogelijkheden om rekenvaardigheden te ontwikkelen.

De bibliotheek is en blijft dus een belangrijke samenwerkingspartner met doelstellingen die in lijn lopen met de centrale doelstellingen vanuit de gemeenten op het gebied van de basisvaardigheden.

